# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O scriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 33. — *Lunĭ, Marţĭ 12 (24) Februariu* — 1885.


## Braşovŭ, 11 (23) Februariu 1885.

De unŭ timpŭ încóce pressa francesă se ocupă mai viu şi cu mai multŭ interesŭ de situaţiunea politică şi economică a României. Pentru momentŭ este cestiunea reînoirii convenţiunei comerciale a statului românŭ cu Austro-Ungaria, asupra căreia ea şi-a îndreptatŭ atenţiunea. Ḑiare de frunte, ca „Gaulois,“ „Figaro,“ „Nouvelle Revue,“ „Patrie,“ discută cu predilecţiune acésta cestiune, servindu-se de unŭ studiu, ce l'a publicatŭ de curêndŭ prinţulŭ George Bibescu asupra convenţiunei comerciale a României cu Austro-Ungaria.

Principalele idei, ce le desvóltă prinţulŭ Bibescu în broşura sa, se potŭ resumá în următórele cuvinte: Prin convenţiunea comercială dela 1875 România a fostŭ cucerită economicesce de Austro-Ungaria. Germania în legătură cu Austro-Ungaria are de scopŭ a smulge cu totulŭ România din braţele comerciului cu statele occidentale. Spre a dovedí acésta prinţulŭ Bibescu arată, că printr'o combinaţiune de tarifurĭ de drumŭ de ferŭ destinate de a eftiní transportulŭ între România şi Viena şi între pieţele române şi Hamburg şi Stettin, se dă comerciului din România o direcţiune spre nordŭ, căcĭ pre când unŭ vagonŭ cu marfă, care circulă între Bêrladŭ şi Galaţĭ este tarifatŭ cu 74 banĭ de chilometru, elŭ nu plătesce decâtŭ 45 banĭ spre a merge la Stettin. Astfelŭ, ḑice prinţulŭ Bibescu, mişcarea comercială şi maritimă a României cu Francia şi Anglia va scădé pe ḑi ce merge şi Austro-Ungaria cu Germania vorŭ profitá singure de noua situaţiune.

Amintitele ḑiare parisiane ḑicŭ între altele, că suntŭ datóre cu recunoscinţă prinţalui Bibescu pentru „patrioticulŭ lui avertismentŭ.“

Semnalândŭ curentulŭ opiniunei publice în Francia, rĕmâne a ne dá contŭ despre părerile, ce domnescŭ în România în cestiunea convenţiunii cu monarchia nóstră şi aicĭ trebue sĕ constatămŭ îndată, că opiniunea publică nu este nicĭdecum favorabilă reînoirii acestei convenţiunĭ.

Ḑilele acestea ministrulŭ preşedinte Brătianu a declaratŭ în cameră, că guvernulŭ e decis a denunţá convenţiunea care espiră peste un anŭ. Chiar interpelaţia d-lui Iepurescu în acéstă cestiune dovedesce, că în România marĭ suntŭ îngrijirile de viitorulŭ economicŭ alŭ României.

E numai o aparenţă, că tóte cestiunile internaţionale ce agită spiritele în România suntŭ în ajunŭ de a se resolva pe calea cea mai liniştită şi satisfăcĕtóre, în realitate însĕ România are sĕ lupte încă cu mari dificultăţĭ, despre carĭ nu voimŭ sĕ cercetămŭ acum dacă şi-le face ea însaşĭ séu i le prepară alţii.

Interesante sunt în privinţa acésta unele revelărĭ, ce le face „Naţiunea,“ organulŭ oposiţiunei moderate, într'unŭ articulŭ de fondŭ din numĕrulŭ de Duminecă. Reproducemŭ părţile principale ale acestui articulŭ pentru ca sĕ afle şi cetitorii noştri de ce natură suntŭ îngrijirile amintite, ce domnescŭ aḑĭ în sînulŭ poporaţiunei din statulŭ vecinŭ românŭ. „Naţiunea“ ḑice:

„Sunt cestiunĭ marĭ, de atâta timpŭ pendinte, ca şi când ar fi uitate, fără ca ţéra sĕ scie măcarŭ cum stau aceste cestiunĭ vitale şi totodată ameninţătóre pentru ea. Cea mai gravă din tóte este *cestiunea Dunărei*, asupra căreia amŭ atrasŭ în atâtea rêndurĭ atenţiunea opiniunei publice şi a guvernului. Ce se face cu acestŭ mare litigiu?

„Esistă unŭ tratatŭ care a resolvatŭ cestiunea în contra intereselorŭ şi a drepturilorŭ României, tratatŭ la care statulŭ românŭ n'a luatŭ parte, şi care, prin urmare, nu este obligătoriu pentru elŭ: Cum rĕmâne dar cu a lui esecutare? Oficioşii noştri şi cei dela Viena ne-au lăsatŭ a înţelege că, în urma intrărei României în faimósa *ligă a păcei*, cestiunea Dunărei rĕmâne *in suspenso*. Fórte bine! Dar dacă mâne nu va mai conveni statului românŭ d'a face parte din constelaţiunea formată de alianţa austro-germană, ce se va întêmpla atuncĭ? Nu va veni óre Austro-Ungaria susţinută de aliata sa, sĕ pretindă esecutarea tratatului din Londra? De n'ar mai avé trebuinţă de noi, acésta ni s'ar întêmplă chiar neeşindŭ din a lorŭ constelaţiune. Etă dilema din care caută sĕ eşimŭ câtŭ mai curêndŭ; căcĭ astăḑĭ cestiunea Dunărei stă suspendată pe capetele nóstre şi răpesce statului românŭ orĭce libertate de acţiune. Cestiunea Dunărei este unŭ lanţŭ ce ne légă cu voe fără voe de carulŭ politicei austro-germane, şi nicĭ ne lasă putinţa sĕ'lŭ sfărâmămŭ chiar în ḑiua când interesele nóstre ne-ar cere imperiosŭ sĕ-o facemŭ. Şi aceea ḑi se apropiă; ea ne bate la uşă cu ocasiunea convenţiunei comerciale.“

„Dér cestiunea *Arab-Tabiei* cum stă? De mai bine de trei anĭ acestŭ litigiu este resolvatŭ prin o înţelegere între puterĭ. Orĭ câtŭ de păgubitóre este pentru noi aceea soluţiune, (ca soluţiunea tuturorŭ cestiunilorŭ privitóre la România şi rĕmase neresolvate de tractatulŭ din Berlin), noi amŭ primit'o pentru a pune capĕtŭ unei situaţiunĭ fórte delicate. Cu tóte acestea, lucrurile au rĕmasŭ totŭ în starea de mai înainte, împrejurulŭ Silistrei urméză a esista o zonă neutră de mai multe chilometre, pe care Bulgaria o stăpânesce de faptŭ, şi guvernulŭ nu face nimicŭ pentru a curma acestŭ litigiu.“

„Totŭ astfelŭ se petrecŭ lucrurile şi cu cestiunea *regulării fruntariilorŭ* nóstre despre Austro-Ungaria, cu *dărîmarea cetăţilorŭ bulgare* de pe malulŭ Dunărei, cu lucrările cu carĭ s'a însărcinatŭ Austro-Ungaria la *Porţile de ferŭ*. Tractatulŭ din Berlinŭ ni s'a aplicatŭ nouĕ în unŭ sensŭ judaicŭ şi în cestiunea retrocedării Basarabiei, şi în cestiunea Dunărei, şi în cestiunea israelită, óre rămânea-va elŭ literă mórtă pentru malulŭ dreptŭ alŭ Dunărei, fi-vorŭ pentru alţii tóte folósele ce decurgŭ din elŭ, şi pentru noi tóte păgubile?“

„Ce se face şi cu cestiunea închiderei fruntariei nóstre din partea Austro-Ungariei sub cuvêntŭ séu sub pretextŭ de *epizootiă*? De mai mulţĭ anĭ ţéra pierde milióne prin acéstă mĕsură arbitrară, rĕuvoitóre, vexatóre. Acum câteva ḑile o telegramă ne spunea că guvernulŭ ungurescŭ a ordonatŭ deschiderea fruntariei despre noi pentru capre şi oi pe motivŭ că pesta bovină a încetatŭ cu totulŭ pe teritoriulŭ României. Işĭ póte închipuí cine-va o derisiune mai amară decâtŭ acéstă mĕsură? Unŭ guvernŭ constată că într'o ţéră vecină pesta-bovină, epizootia nu esistă, şi cu tóte acestea, elŭ mănţine în modulŭ celŭ mai arbitrarŭ prohibiţiunea pentru importulŭ vitelorŭ cornute; şi scimŭ că celŭ mai însemnatŭ esportŭ ce se făcea din ţara nóstră în Ungaria era tocmai acela alŭ vitelorŭ cornute şi alŭ porcilorŭ; capre şi oi mai că nu se esportau.“

„Eată resultatulŭ amiciei, marei întimităţĭ ungaro-nemţeştĭ ce guvernulŭ nostru a avutŭ patriotismulŭ şi dibăcia sĕ ne câştige cu preţulŭ atâtorŭ sacrificii. Negreşitŭ, tóte acestea cestiunĭ facŭ parte din faimósa identitate de interese, ce s'a descoperitŭ că există între Austro-Ungaria şi România.“

## CRONICA POLITICĂ.

Organulŭ oposiţionalŭ croatŭ »Pozor« se ocupă de reforma camerei magnaţilorŭ unguresci, ḑicêndŭ că acéstă reformă ar fi cea mai mare vătămare a pactului, dela suspendarea constituţiunii prin comisariatŭ, în casŭ când dieta ungurésca ar resolva acéstă cestiune fără consimţĕmêntulŭ dietei croate, întru câtŭ ea privesce pe Croaţia. »Pozor« cere ca deputaţii croaţĭ sĕ protesteze şi sĕ nu ia parte la desbaterĭ. Croaţia nicĭodată nu va recunósce reforma îndeplinită unilateralŭ; Croaţia este îndreptăţită sĕ refuse a trămite magnaţĭ în dieta ungară reorganisată unilateralŭ. Se pare, ḑice organulŭ oposiţionalŭ, că Ungaria vrea sĕ provóce unŭ nou conflictŭ cu Croaţia. Pressa maghiară şi maghiaronii croaţĭ nu se îndoiescŭ însă nicĭdecum, că toţĭ deputaţii croaţĭ din dieta ungurésca, carĭ au şi fostŭ chemaţĭ la Pesta în acéstă cestiune, vorŭ vota în unanimitate pentru proiectulŭ guvernului ungurescŭ.

*

»Vossische Zeitung« comunică, că între Berlin şi Viena suntŭ în cursŭ tractărĭ spre a înduplecá şi pe Austro-Ungaria sĕ încheiă unŭ tractatŭ de estradare ca celŭ dintre Rusia şi Prusia, deórece — după cum se vorbesce — numai în casulŭ acesta Rusia ar puté trage folóse din acelŭ tractatŭ. Cu greu putemŭ crede însĕ că cabinetulŭ vienesŭ ar consimţi la încheiarea unui astfelŭ de tractatŭ, deórece se scie bine că elŭ nu e atâtŭ o armă în contra anarchismului, câtŭ în contra Polonilorŭ, carĭ în Austria suntŭ representaţĭ în Reichsrath de 57 de deputaţĭ. Afară de acésta, „Voss. Ztg.« e de părere, că ministrulŭ preşedinte Tisza nu va consimţí cu nicĭ unŭ preţŭ la încheiarea unui astfelŭ de tractatŭ. De asemenea se ḑice că Italia, căreia încă i s'ar fi propusŭ a încheiá unŭ asemenea tractatŭ, ar fi respinsŭ acéstă propunere. Prin urmare, după cum stă lucrulŭ Rusia nu va avea deosebita plăcere de a-şĭ vedea realisându-i-se visulŭ: nimicirea Polonilorŭ.

*

Se pare că marele puterĭ suntŭ hotărîte sĕ pună odată capĕtŭ stărilorŭ anormale din Macedonia. Treĭ puterĭ marĭ, în frunte cu Anglia, şĭ-au luatŭ sarcina sĕ resolve acéstă cestiune. In scopulŭ acesta, ataşatulŭ militarŭ Trotter dela ambasada englesă din Constantinopole a plecatŭ în Macedonia, ca sĕ se informeze şi sĕ studieze starea poporaţiunii macedonene. După unele sgomote, care — după cum află »Conféd. orientale« dela corespondentulŭ sĕu din Bitolia — nu suntŭ nefundate, Pórta ar fi obligată de marele puterĭ sĕ aplice în Macedonia legea organică redigeată în 1880 de comisiunea europénă a Rumeliei orientale conformŭ art. 23 alŭ tractatului din Berlin. Acéstă lege organică trebuia sĕ s'aplice încă din 1880 în Macedonia şi în celelalte provincii, a cărorŭ poporaţiune este în maioritate creştină. Ar fi şi timpulŭ sĕ se îmbunătăţéscă sórtea creştinilorŭ din provinciile turcescĭ.

## Unŭ raportŭ oficiosŭ
### despre situaţiunea Macedoniei.

Macedonia, patria lui Alexandru celŭ mare, este astăḑĭ ţéra cea mai importantă din tóte ţĕrile din peninsula balcanică. — In acéstă ţéră guvernulŭ actualŭ turcescŭ nu face nimica pentru siguranţa averii şi a vieţii omenescĭ. Bandele de tâlharĭ cutrieră Macedonia, ardŭ sate, omóră ómenĭ şi facŭ cele mai marĭ atrocităţĭ, fără ca sĕ aibă cea mai mică frică de autorităţile guvernului turcescŭ. Mai de unăḑĭ scrisese Laveleye, că Turcii facŭ în Macedonia cele mai marĭ atrocităţĭ în contra Bulgarilorŭ. Acuma vine Valiulŭ séu guvernatorulŭ dela Salonicŭ şi voesce printrunŭ raportŭ către marele Vizirŭ sĕ arăte, că tóte publicaţiunile lui Laveleye suntŭ scorniturĭ şi poporaţiunea Macedoniei este mulţămită cu guvernulŭ turcescŭ şi numai nisce agitatorĭ panslavistĭ bulgarĭ suntŭ nemulţămiţĭ cu administraţiunea turcéscă. Aceştĭ agitatorĭ născocescŭ totfelulŭ de crudelităţĭ, care le facŭ Turcii Bulgarilorŭ, şi le publică prin tóte Gazetele europene, ca sĕ provóce interventiunea puterilorŭ în favórea Bulgarilorŭ. Guvernatorulŭ turcescŭ din Salonicŭ scrie în raportulŭ sĕu către marele vizirŭ

despre Bulgarĭ, — tocmai după cum scriu Turcii noştri dela Carpaţĭ către Corónă, că poporulŭ românŭ este bunŭ, blândŭ şi mulţămitŭ cu stăpânirea unguréscă şi că numai câţiva agitatorĭ daco-românĭ suntŭ nemulţămiţĭ. Turcii dela Pindŭ vĕdŭ în Bulgarii din Macedonia, carĭ îşĭ iubescŭ şi arĕtă naţionalitatea lorŭ, panslaviştĭ, totŭ aşa vĕdŭ şi Turcii dela Dunăre, Tisa şi dela Carpaţĭ în naţionalităţile nemaghiare, care îşĭ iubescŭ individualitatea lorŭ naţională panslaviştĭ, pangermaniştĭ şi panromâniştĭ séu Dacoromânĭ. In Turcia ca şi la noi domnesce sistema cea mai machiavelistică. Sub constituţionalismulŭ unguresců popórele nemaghiare suntŭ în multe privinţe mai apĕsate, decâtŭ în Turcia. După acestea puţine reflesiunĭ sĕ trecemŭ la raportorulŭ Valiului séu guvernatorului din Salonicŭ, care sună aşa:

»Inălţimea Ta! Eu amŭ primitŭ traducerea scrisorii domnului de Laveleye, pe care avuşĭ bunătate a mi-o trimite cu acea însărcinare, ca sĕ-ţĭ facŭ cunoscută starea adevĕrată a lucrurilorŭ şi sĕ-ţĭ arĕtŭ mĕsurile, care s'au luatŭ până acuma spre a asigura buna ordine în provincià şi spre a pune capĕtŭ atacurilorŭ îndreptate în contra guvernului imperialŭ de pressa străină. Chiar în depeşile mele anteriore amŭ arĕtatŭ Inălţimei Tale, fără de a ascunde, ceva situaţiunea adevĕrată a acestei ţĕrĭ. Reasumezŭ comunicatele mele anteriore şi le completezŭ spre a aduce guvernulŭ Maiestăţii Sale în posiţiune, de a rĕspunde în contra acusaţiunilorŭ nedrepte ce se facŭ autorităţilorŭ imperiale, câtŭ şi poporaţiunei musulmane, abstrăgêndŭ dela unele călcărĭ de tâlharĭ asupra cărora amŭ atrasŭ atenţiunea Domniei vóstre la loculŭ şi la timpulŭ cuvenitŭ, n'a încetatŭ de a domni în ţéra acésta cea mai mare linişte şi de aceea nu este nicĭ o causă de a lua mĕsurĭ escepţionale pentru asigurarea siguranţei publice. In faptă suntŭ faimele alŭ cărorŭ resunetŭ s'a făcutŭ d. de Laveleye numai resultatulŭ agitaţiunilorŭ panslavistice şi suntŭ lipsite de orice temeiu. Ce se atinge de crimele care póte se vorŭ fi făcutŭ într'adevĕrŭ, apoi acestea domnulŭ de Laveleye, póte fără de voiă, le-a esageratŭ. Publicistulŭ belgianŭ îşĭ basézā afirmaţiunea sa pe o petiţiune ce au adresat'o Inălţimii Tale satele bulgăresci Oricha, Papradişta şi Negilovo şi elŭ dice în privinţa acésta, că toţĭ autorii astorŭ felŭ de acte fură omorîţĭ. N'amŭ trebuinţă d'a spune Inălţimei Vóstre, că acéstă insinuaţiune este calomnia cea mai urîtă. In Vilaetulŭ meu ca şi în celelalte părţĭ ale imperiului stau porţile dreptăţii deschise fieştecăruia. Aceia, carĭ au invocatŭ scutulŭ legilorŭ, nicĭodată n'au fostŭ pentru aceea supĕraţĭ, din contră totdéuna au aflatŭ atâtŭ la autorităţile judiciare, câtŭ şi administrative ajutorulŭ posibilŭ şi uşurările cele mai eficace. Argumentulŭ celŭ mai bunŭ pentru sprijinirea acestui adevĕrŭ este credinţa cea statornică şi supunerea cea nemărginită, care o manifestézā neîncetatŭ diferitele classe ale poporaţiunii către guvernulŭ imperialŭ. Provocŭ pe d. Laveleye sĕ arate măcarŭ pe unulŭ dintre cei ce au subsemnatŭ petiţiunea, care ar fi suferitŭ tractarea aceea barbară, ce formézā obiectulŭ acusaţiunilorŭ sale. Domnulŭ Laveleye presentézā lucrurile în satele mai susŭ pomenite într'o lumină cu totulŭ falsă. Astfelŭ dice, că în 26 Septemvre trecutŭ, nóptea pela 3 óre, o bandă de 150 de Turcĭ ar fi călcatŭ Oricha, ar fi datŭ focŭ caselorŭ, din care 16 au fostŭ mistuite de totŭ, că s'ar fi furatŭ 7 cai şi s'ar fi jefuitŭ 70 de case, că ar fi tăiatŭ unei femei, cu numele Minocha Velcova urechile, două femei anume Ana Bogosca şi Manda Velchovsca arŭ fi fostŭ rănite şi că o femeiă Manda Ilicea ar fi fostŭ spêndurată de picióre de unŭ arbore şi că ar fi lăsat'o mai multŭ timpŭ astfelŭ spêndurată spre a află dela ea care suntŭ Bulgarii cei mai bogaţĭ; că au jăfuitŭ totŭ de prin case, şi că în diua următóre aceiaşĭ tâlharĭ au călcatŭ satulŭ Papradişta şi au omerîtŭ pe femeia lui Jordanŭ Delov, pe alte două persóne anume George Popotaxa şi Maria Delova le-au rănitŭ, 38 de case le-au jefuitŭ şi au luatŭ mai multe vite. Tóte acestea aserţiunĭ suntŭ cu totulŭ ineesacte, sĕ nu dicŭ cu totulŭ false. Următórea este starea lucrului după cum au spus'o Bulgarii singurĭ. Muctarii séu judii (primarii) satelorŭ pomenite s'au dusŭ la Chioprili în 29 Septemvre şi au spusŭ înaintea autorităţii, că în nóptea de 27 Septemvre mai multŭ de o sută de tâlharĭ, carĭ vorbeau bulgăresce şi arnăuţesce, le-au încunjuratŭ satulŭ, că au jĕfuitŭ 6 case, au arsŭ 6 şopurĭ, au rănitŭ doi bărbaţĭ şi trei femei, au omorîtŭ o persónă, au luatŭ 16 vite şi au furatŭ câteva mobile. Sĕ presupunemŭ, că acestĭ primarĭ n'au esageratŭ nimica, ceea ce nu e de credutŭ, deórece ţĕranii din tóte locurile şi mai cu sémă Bulgarii totdéuna suntŭ aplicaţĭ a esageră crimele séu faptele rele, de care au suferitŭ câteva, dar şi aşa se vede, că este o mare diferinţă între cifrele oficióse ale primariilorŭ şi între ale d-lui Laveleye; elŭ se basézā pe o petiţiune, care n'a esistatŭ nicĭodată şi vorbesce de 7 rĕniţĭ, de o femeiă omorîtă, de o femeiă chinuită, de 109 case jefuite în satele Oricha şi Papradişta. D. Laveleye schimosesce cu totulŭ întêmplarea din Negilovo, când vorbesce de atrocităţĭ, care nicĭodată nu s'au întêmplatŭ în acestŭ satŭ. Este adevĕratŭ, că în luna lui Iulie s'au aflatŭ trei cadavre pe muntele Cerincopagila, dar afară de aceea, că acestea trei cadavre (trei putinarĭ) n'aveau nicĭ o urmă de mutilaţiune, s'a întêmplatŭ omorulŭ respectivŭ cu multŭ mai înainte de întêmplările din Oricha şi Papradişta. Fie cum va fi, toţĭ aceea, câţĭ au luatŭ parte la acestea atrocităţĭ regretabile suntŭ în mânile autorităţilorŭ afară de unulŭ numai, în trécătŭ fie disŭ, că cei mai mulţĭ din ei şi-au perdutŭ viaţa în luptă cu forţa publică. Tóte celelalte replicaţiunĭ ale d-lui Laveleye încă nu suntŭ fundate. Este uşorŭ de înţelesŭ, că încă odată s'a făcutŭ abusŭ de buna lui credinţă. Autorităţile din Chioprili îndată ce au căpĕtatŭ cunoscinţă despre cele ce s'au întêmplatŭ, au trimesŭ la faţa locului infanteriă şi cavaleriă şi se puseră cu districtele vecine în înţelegere, ca sĕ facă asemenea. Graţiă acestorŭ disposiţiunĭ grabnice, se putură prinde toţĭ culpabilii, afară de unulŭ, care mereu se urmăresce. Pentru ca frica poporaţiunilorŭ sĕ se rĕsipéscă, s'au lăsatŭ în sate despărţăminte de trupe şi locuitorii îndată se apucară de lucrulŭ câmpului. Numai câteva familii şi'au părăsitŭ caminulŭ spre a se duce într'altŭ locŭ, dar numai cu scopulŭ, de a însceną o demonstraţiune panslavistică, dar nu spre a scăpă de unŭ periculŭ, care nu esistă. Domnulŭ Laveleye vorbesce de acte de rĕsbunare, care le-ar fi făcutŭ tâlharii. despre slăbiciunea guvernului de a le sugrumă, despre tendinţa secretă a Musulmanilorŭ de a nimicí pe Bulgarĭ. Când sĕ încumetă Bulgarii ca sĕ se plângă sunt măcelăriţĭ, dice elŭ. Tóte acestea aserţiunĭ suntŭ false. Ele n'au altŭ scopŭ decâtŭ, de a face servicii Panslavismului. De altmintrelea tóte comunele creştine din Macedonia au protestatŭ prin adrese la puterile europene în contra agitaţiunilorŭ panslaviste, care au aruncatŭ acestea urîte încriminaţiunĭ în lume, pe care le respinge mintea cea sănătósă.«

Da pare, că acestŭ raportŭ l'a dictatŭ unŭ şovinistŭ unguresců, aşa de minunatŭ sĕmĕnă limbagiulŭ Valiului din Salonicŭ cu cela ce-lŭ pórtă şoviniştii noştri, că ei încă nu vĕdŭ altceva în actele Românilorŭ decâtŭ daco-românismŭ.

——o——

## SCIRILE DILEI.

Din Cernăuţĭ ni se trimite unŭ afişŭ, din care vedemŭ că societatea »Armonia« din Cernăuţĭ a representatŭ cu concursulŭ binevoitorŭ alŭ d-şórei A. Bârsescu Sâmbătă în 9 Febr. piesele: »După teatru« de F. V. Stefanelli şi „Nino“ de P. A. Cerchezŭ. Éră erĭ Dumineca, comedia »Fanny« de Ascanio şi opereta »Nunta ţĕrĕnéscă« de V. Alexandri, musică de T. cav. de Flondorŭ. — Ni se spune, că printr'o admirabilă coincidenţă diletanţii noştri braşovenĭ se prepară tocmai pentru piesele »După teatru« şi „Nino.“ Le dorimŭ succesulŭ, pe care de bună sémă l'au avutŭ diletanţii din Cernăuţĭ.

—0—

In dilele acestea ministru-preşedinte Tisza a primitŭ o deputaţiune a statului catolicŭ ardelénŭ, care rógă pe consiliulŭ de ministri sĕ-i redea statului catolicŭ dreptulŭ — ce i s'a luatŭ — de a'şĭ esercita influinţa sa asupra esamenelorŭ de maturitate. Ministru-preşedinte a asiguratŭ că, deşi consiliulŭ de ministri nu formézā unŭ forŭ de apelaţiune în contra disposiţiunilorŭ singuraticilorŭ ministri, cererea — din causa importanţii obiectului şi a însemnătăţii corporaţiunii — pretinde în totŭ casulŭ o seriósă precumpănire. Guvernulŭ 'şĭ va da hotărîrea sa strictŭ în sensulŭ legii esistente.

—0—

La propunerea exarchului, camera bulgară a votatŭ suma de 200,000 fr. pentru serbarea milenarului apostolilorŭ Cirilŭ şi Metodiu. Serbarea se va face în modŭ strălucitŭ în Sofia, unde vorŭ asista, mai multe delegaţiunĭ panslaviste din ţĕrile vecine.

—0—

Diarulŭ »Bund« din Berna a cerutŭ într'unulŭ din articulele sale isgonirea tuturorŭ anarchiştilorŭ din Elveţia. Pentru aceea a primitŭ o scrisóre ameninţătóre, care în acea di a fostŭ dată la poştă în Chaux-de-Fonds. In fruntea epistolei erau bine desemnate 2 pumnale, apoi următórea ameninţare: »Si vous tenez à vos presses, ménagez vos expressions.“ (Dacă ţineţĭ la pressa vóstră, atuncĭ cumpĕtaţi-vĕ în espresiunile vóstre.) Scrisórea dimpreună cu articolulŭ din diarulŭ »Bund« au fostŭ predate poliţiei.

—0—

O fóiă din Lyon anunţă, că înainte cu câteva dile s'a comisŭ în Cannes unŭ atentatŭ în contra prinţului de Wales. N'a reuşitŭ însĕ.

—0—

Crisa ministerială durézā încă în Athena. Delyan-

---

## FOILETONU.

### Românii pe timpulŭ emigraţiunei popórelorŭ.

Vorbire ţinută de A. Bârseanŭ într'una din întrunirile literare ale damelorŭ române din Braşovŭ.

(Urmare şi fine.)

Din şesurile asiatice de lângă munţii Uralĭ năvălescŭ pe la a. 375 d. Cr. în Rusia de astădĭ şi de aicĭ mai departe spre apusŭ Hunii, unŭ poporŭ îngrozitorŭ de rassă mongolică. Pe unde ajungŭ cetele călăreţe ale acestui némŭ sĕlbaticŭ, nu mai rĕmânŭ decâtŭ cadavre, nu mai rĕmâne decâtŭ cenuşe şi ruine. Erau grozavĭ la vedere, după cum ne istorisescŭ scriitorii de pe timpulŭ acela, aceştĭ tigri cu figură de omŭ, carĭ chinuiră la o sută de anĭ Europa aprópe întrégă. Faţa lorŭ era diformă, îmbrăcămintea lorŭ consta din pei de animale, nutrimêntulŭ lorŭ de căpetenià era carnea crudă, meseria lorŭ era prădarea şi omorulŭ. In luptă se aruncau scoţêndŭ răcnete înfiorătóre, éră mila le era ceva necunoscutŭ. Bărbaţii erau vecĭnicŭ călărĭ pe caii lorŭ iuţĭ ca argintulŭ viu, éră femeile şi copii îi întovărăşiau în căruţele ce veneau mai la urmă.

Étă poporulŭ ce se îndrepta acum spre ţinuturile din partea de miadă-nópte a Dunării, étă lăcustele, care veniau sĕ cutropéscă totŭ ceea-ce mai remăsese în urma năvălirei Goţilorŭ.

Hunii nu veneau numai singurĭ, ci împreună cu ei se puseră în mişcare şi seminţiile, care se aflau în calea lorŭ. Trebue sĕ ne închipuimŭ lucrulŭ acesta în tocmai cu o lavină, care cu câtŭ se mişcă mai multŭ, cu atâtŭ se face mai mare şi devine din ce în ce mai periculósă.

Goţii de vestŭ, care erau mat aprópe de Românĭ şi póte în óre-care parte şi împreună cu Românii, vĕdêndŭ pericolulŭ ameninţătorŭ, sĕ rógă de împĕratulŭ bizantinŭ Valente sĕ-i lase a trece pe ţĕrmurulŭ dreptŭ alŭ Dunărei, promiţêndŭ, că în tótă bună vremea vorŭ fi gata a-i da mână de ajutorŭ, şi acum potopulŭ din rĕsăritŭ năvălesce cu putere peste Dacia lui Traianŭ, întocmai cum năvălesce apa unui rîu, când isbutesce a rupe sta vilele ce-i stau în cale.

Ce puteu face óre în acele îngrozitóre vremĭ sĕrmanii noştri strĕmoşĭ....? Sĕ stea împotriva potopului, ce era gata a'i înghiţi, era cu neputinţă. Nu le mai rĕmânea altŭ mijlocŭ pentru a pute trăi decâtŭ pribegia.

»In mijloculŭ viscolului ce făceai tu, patria mea...?« se întrébă nemuritorulŭ autorŭ alŭ cântărei Romaniei. »Pămêntulŭ ce acoperea cenuşa strĕmoşilorŭ tĕi era frĕmĕntatŭ cu lavă; vĕrtejulŭ furtunosŭ învĕluia câmpia; talazurile acelui oceanŭ de némurĭ, prăvălindu-se din tóte părţile lumei, spintecau cu durere cóstele tale. Mumă fără copii, feciorii tĕi rĕtăciţĭ în vijelia omenéscă pribegiau în tóte părţile, ducêndŭ cu dênşii numai limba şi dorulŭ sĕu! Patria e celŭ mai dinteiu şi celŭ mai de apoi cuvêntŭ alŭ omului; într'ênsa se cuprindŭ tóte bucuriile lui; simţirea ei sĕ nasce deodată cu noi şi e nemărginită şi vecĭnică ca şi D-deu. Patria e aducerea aminte de dilele copilăriei, coliba părintéscă cu copaciulŭ celŭ mare din pragulŭ uşei, desmierdările drăgăstóse ale maicii nóstre, loculŭ unde mai ântâiu am iubitŭ şi amŭ fostŭ iubitŭ, cânele care se juca cu noi, sunetulŭ clopotului dela biserica satului, ce ne vestea dilele frumóse de sĕrbătóre, sbierătulŭ viteilorŭ când se întorceau în murgulŭ sĕrii dela păşune, fumulŭ vetrii ce ne-a încăldîtŭ în légănŭ, înălţându-se în aerŭ, barza de pe straşină, ce cată duiosŭ pe câmpiă şi aerulŭ care nicăirĭ nu e mai dulce!... Şi sub cortulŭ pribegiei bĕtrânii diceau copiilorŭ: Colo în vale, departe, prea departe, unde sórele se vede aşa de frumosŭ, unde câmpiile sunt smălţuite şi păraele rĕcoróse, unde cerulŭ e dulce, junincele albe şi pămêntulŭ roditorŭ...., copii, acolo e ţéra!... Şi la aceste cuvinte voinicii prindéu armele, pruncii tresăréu în légăne, femeile cântau patria depărtată şi durerea pribegiei, cei slabĭ se îmbărbătau.“

Munţii erau în aceste timpurĭ de urgiă loculŭ de scăpare alŭ Românilorŭ: pe înaltele piscurĭ ale Carpaţilorŭ şi prin codrii din jurulŭ lorŭ se refugiau ei cu ce aveau mai scumpŭ înaintea valurilorŭ cutropitóre ale barbarilorŭ. Din causa acésta póte, Românulŭ se simte până în diua acésta aşa de tare atrasŭ de farmecile codrului, îlŭ venerézā aşa de multŭ, şi nu uită a'şĭ împodobi cântecile sale cu inevitabila »Frunză verde.«

Se înţelege însĕ, că sub asemenea împrejurărĭ viaţa poporului nostru se mărginea numai la trebuinţele de tóte dilele, era numai unŭ traiu de adĭ pe mâne şi orice înaintare, orice progresŭ în cultură, ba chiar şi păstrarea stărei de mai 'nainte era ceva cu totului totŭ imposibilŭ.

Dară sĕ ne întórcemŭ la povestirea nóstră.

Puterea Hunilorŭ suferi o lovitură destulŭ de simţită în lupta de pe şesurile catalaunice (451) din Franţa de astădĭ şi nu multŭ după aceea, murindŭ Atila, sĕlbaticulŭ conducĕtorŭ alŭ acestui poporŭ, ea începŭ a scădé cu repeciune, până când în fine Hunii fură parte alungaţĭ, parte supuşĭ şi absorbiţĭ de alte popóre.

nis va mai conferi odată cu regele. S'a făcută o demontrațiune în onórea lui Delyannis, care a ținută o vorbire cătră poporă. Formarea noului ministeră e împreunată cu mari greutăți.

## Uneltiri de maghiarisare în Brașovă.

Brașovă, 23 Faură.

Eri Dumineca s'a ținută în sala hotelului Nr. 1 adunarea Ungurilor din Brașovă în scopă de a se pune și ei în ințelegere cu cei din Clușiu, cari au luată inițiativa înființării unei societăți de maghiarisare, poreclită de »cultură maghiara" în Ardélă. „Mulți" Unguri s'adunaseră, cătă p'aci sĕ trécă peste **120**. Celă dintêiu care a luată cuvêntulă a fostă Dr. Weiss Ignacz, »maghiară néoșă,« și vorbi despre înființarea societății de »cultură maghiară« din Clușiu; apoi propuse alegerea funcționariloră și au fostă scoși la ivélă: Harmath Lajos președinte, Göllner Karol și Dr. Kapdebo Ferencz secretari, amêndoi totă »néoși maghiari."

Președintele, luândă cuvêntulă, accentuà că scopulă adunărei este de a se uni cu scopulă Clușieniloră, ca astfelă sĕ lucreze împreună pentru înaintarea »culturei maghiare«; cuvêntarea și-o încheià printr'ună amestecă încurcată de frase, din care reiese, că trebue sĕ ne maghiariseze.

Vorbì apoi Dr. Kapdebo Ferencz totă numai despre »Olahi«, amințindă că chiar în Ardélă — mărgăritarulă corónei țĕriloră Sf. Stefană — unde naționalitățile prevaléză înaintea Maghiariloră, este de lipsă înființarea unei societăți de »cultură,« și arată că Maghiarii, acolo unde suntă amestecați cu »Olahii« și cu Sașii, nu sciu mai de locă scrie și cetí, așa dară elementulă maghiară e în scădere. Vorbitorulă propune înființarea unei societăți de bancă, dela care cei lipsiți sĕ se pótă împrumutá și se nu cadă în mânile cămătariloră. »Sĕ nisuimă, accentuà elă, ca sĕ nu rĕmânemă de rușine cu serbarea de 1000 de ani a Ungariei."

Intre alții Verzar se adreséză cătră președintele ca sĕ'ntrebe adunarea, că se învoiesce cu scopulă societății din Clușiu și consimte sĕ se trimétă delegați? Adunarea rĕspunde cu da.

Vorbì apoi Mor Gyula, acentuândă mai cu deosebire că nu e mulțămită cu numele dată societății din Clușiu: »Reuniunea de cultură maghiară", dicêndă că numele e echivocă și că Românii și Sașii și-lă pótă esplicá că este pentru maghiarisarea loră. Cu alte cuvinte, vorbitorulă propune sĕ i-se ia reuniunei pălăria cu pene și pintenii, și sĕ i-se pună în capă bonetă și'n picióre călțuni, ca sĕ n'o cunóscemă în marele bală mascată de maghiarisare.

Delegați se alegă Pap Ferencz, Weiss Ignacz și Gödri János, cari sĕ mérgă la adunarea din Clușiu ce se va ținé la 15 Marțiu pentru constituirea reuniunei de maghiarisare.

După ce mai vorbiră și alții, președintele încheià desbaterile și disolvà maaaarea adunare mulțămindă celoră ce au participată la ea. Astfelă s'a terminată comedia.

X.

## DIVERSE.

**O societate de binefacere.** — Citimă următórele în »Curierulă Balasană": »In Iași societatea francmasoniloră întreține în fie-care érnă cu cheltuéla sa ună asilă filantropică pentru nenorocițiii din orașă și cari suntă fórte mulți, în care muncitorulă lipsită de locuință, în timpulă nopțiloră rigurόse ale ernei, găsesce ună ciaiu, ună sfertă de pâne și ună pată pentru a dormí până a doua di, când plécă la muncă prin orașă. Mai înainte acești nenorociți erau nevoiți sĕ dórmă prin feredee în umedélă și prin camera unde se face aburi, astfelă că eșindă diminéța din acéstă umedélă directă în geră, nefiindă bine îmbrăcați, îi apucau junghiuri diferite, catare etc. Spitalele se umpleau și de multe ori chiar muriau pacienții. Am visitată în persónă acelă asilă într'una din seri, și am vĕdută vr'o 60 de nenorociți culcați fiecare în patulă loră după ce-și luase ceaiulă și pânea, supraveghiați de ună intendentă și doui servitori; camerile erau bine încăldite, nelăsândă nimică de dorită, atâtă în privința curățienei cătă și a desinfecțiunei. Acestă asilă înființată din anulă trecută, când nu numĕra de cătă 30 de paturi, s'a mai mărită anulă acesta încă cu 30, și sperămă că în fiecare ană acéstă nobilă societate va aduce nouĕ îmbunătățiri asilului, pentru a ușurá suferințele celoră în miserie. Dară nu numai acestă asilă, câte vĕduve și infortunați n'au primită și nu primescă încă ajutoruri mutuale din partea acestei societăți? Nu putemă de cătă sĕ lăudămă asemenea fapte meritorii ale francmasoniloră. Este de observată că în anulă trecută era numai o singură odaiă disponibilă pentru nefericiții lipsiți de asilă. In anulă acesta societatea dispune de trei odăi. Onóre dar acestei societăți, care convingêndu-se de suferințele multoră nenorociți, a sciută sĕ înființeze ună stabilimentă, în care și celă mai sĕracă póte sĕ-și procure o liniște fisică, ce-i este absolută necesară pentru munca de a doua di. Bețivii nu suntă primiți și taxa pentru a puté petrece în linisce în acestă stabilimentă nu este mai mare decâtă de 10 bani pe nópte, cu care sumă oricine, fără escepțiune de religiune, se póte bucurá de o cameră încăldită, de ună ceaiu și o bucată de pâne, care i-se oferă la întrarea sa."

***

**Mobilarea palatului regală.** — Citimă în »le Temps:« Arta industrială franceză a reportată de curêndă o victoriă ce nu sĕ póte trece sub tăcere, cu atâtă mai multă cu câtă acestă evenimentă artistică este ună însemnată omagiu, adresată bunului gustă și geniului francezĕ. Cetitorii n'au uitată studiele ce s'au publicată asupra crisei industriale. Neîncetată s'a repetată că de câte ori industrialii francezi și voră da silința necesară voră fi fără rivali în lume. Faptulă despre care vorbimă acum este o nouă probă. Intr'ună concursă internațională de curêndă instituită la Bucuresci și avêndă pentru obiectă importanta comandă a mobilierului palatului regală din București, o casă cu desăvêrșire parisiană, casa Krièger, a obținută preferența dintre numĕroșii concurenți francezi și străini, mulțămită valorei artistice a comisionnlui bunulă gustă, ingeniositatea rasei franceze numĕră o victoriă mai multă. Amă visitată, în marele stabilimentă din foburgulă Saint-Antonie, bucata cea mai interesantă din acestă mobiliară, anume sala tronului. Nimică mai iscusită și mai grandiosă decâtă acestă mobiliară splendidă, care oferă în tóte amănuntimele sale extrema delicatețá a celui mai pură stilă bizantină. Tronulă, în lemnă aurită și ală cărui frontonă este ună capo-d'operă de sculptură, este îmbrăcată cu catifea de mătase brodată de culóre auriă deschisă. Tapiseriele, de catifea purpuriă, suntă artistică aședate; printre vărgăturele de aură, niște coróne de pasemanteriă aurii deschise, cu iscusință aședate, facă celă mai grațiosă efectă. Aceste tapițĕrii suntă ele insuși ținute de nisce lănci, și în mijloculă acestui ansamblu de ună gustă decorativă perfectă, slabe rase luminóse, cari scapă din petrile prețióse, încrustate în diferitele scaune și în tronulă regală, sfêrșescă prin a încântá și a orbí privirea. Este sigură că totă Parisulă va voi sĕ vadă acéstă originală și interesantă exposițiă, care este vizitată de o mulțime de leme strălucită. In curêndă aceste minuni a artei decorative voră plecá cu destinațiă pentru Bucuresci. Dar toți acei, cari le voră fi admirată voră simțí, afară de plăcerea causată totă d'auna prin aspectulă lucruriloră frumóse, ună legitimă sentimentă de mândriă, în presența acestei manifestări a superiorităței geniului francesă; iar casa Krieger póte cu dreptă cuvêntă raclamo cea mai bună parte în acéstă splendidă rĕsplată a industriei naționale, care dovedesce, că ori ce s'ar dice, Franța n'a lăsată a se clătina în mânile sale sceptrulă bunului gustă și a ingeniosităței decorative.

***

**O arestare sensațională.** — »Berl. Tgbl.« primesce din Roma cu data 9 Februariu n. următórea scire: »Diarele italiane anunță, că tóte autoritățile polițienesci ale Italiei au primită fotografiile a doi indivizi, spre a stabilì identitatea loră, și anume dintr'ună motivă fórte ciudată. In Susa s'au arestată adecă doi bărbați, unulă în etate de 24 ani, ală doilea în etate de 40 de ani, fiindă că ei pretindéu că nu-și cunoscă adevĕratulă loră nume și că nici nu au ună nume. Din contră ei istorisescă că amêndoi suntă fii ai rĕposatului papă Piu IX. ascunși într'ună orașă mare — ei credă că în Madrid — și crescuți într'o odaiă unde erau visitați de ună preotă, pe care ei îlă numiau tată. Mai multă nu s'a putută aflá din gura celoră doi ómeni. Se presupune că suntă doi mișei de frunte.

***

**Cei mai originali pantaloni din lume.** — La esposițiunea din New-Orleans se pótă vedé pantalonii negrului de 83 de ani Edla White din Feliciana vestică, La. Pantalonii au peste 200 de cârpeli și petece, cusute pe rêndă după cum cerea slăbiciunea materiei originale, din care n'a mai rĕmasă decâtă o singură bucățică de $1^1/_2$ policari în lățime și 1 policară în lungime. White asigură, că pantalonii i-a îmbrăcată pentru ântêia dată acum suntă 43 de ani și de atunci i-a purtată în fiecare di. Numĕrulă peteciloră ce s'au cusută, s'au purtată și s'au înlocuită cu alte, sĕ suiă la mii. Cu mare durere s'a despărțită White de acestă odoră ală sĕu, după ce i s'a spusă că »promovéză o întreprindere internațională.«

**Indreptare.** In partea primă a foiletonului »Românii pe timpulă emigrațiunei popóreloră« s'au strecurată următórele greșeli: Colóna 1, rêndulă 19, în locă de: numĕrați, cetesce: nenumĕrați. Colóna 4, rêndulă 21, în locă de: 340, cetesce: 240. Colóna 5, rêndulă 14, în locă de: păpă, cetesce: până. Colóna 6, rêndulă 3, cuvintele: după retragerea legiuniloră suntă de permutată în rêndulă ală 4-lea după cuvintele: ce s'a întêmplată.....

Editoră: Iacobă Mureșianu.
Redactoră responsabilă: Dr. Aurelă Mureșianu

După căderea Huniloră ocupară pentru o bucată de vreme partea dintre Tisa și Dunăre, care mai târdiu purtà numele de Bănatulă temișană, Gepidii, érăși o semințiă germană.

O domniă cu multă mai îndelungată asupra Daciei traiane avură Avarii, o semințiă asiatică ca și Hunii, cu cari și în privința obiceiuriloră sĕmênau fórte multă. De pe la 555 d. Cr. se estinde domnia Avariloră asupra țĕriloră române până cătră anulă 800, când puterniculă împĕrată ală Frânciloră Carolă celă Mare isbutesce a-i învinge și a'i risipi în tóte părțile. Aici trebue sĕ observămă, că puterea acestui poporă nu era concentrată în Dacia, ci în Panonia, adecă Ungaria de astădi, unde Avarii își avéu taberile loră în formă de inele.

Totă pe timpulă, în care Avarii 'și estindă influința loră asupra Daciei traiane, se mai întêmplă o învasiune, ce e dreptă mai puțină violentă decâtă cele de până acum, dar totuși fórte însemnată în ceea-ce privesce urmările ei. Acésta este invasiunea unei părți însemnate din Slavii dela nordă, cari puși și ei în mișcare, suntă siliți a'și căuta locuri de locuință în părțile mai sudice ale Europei. Cete numeróse din Slavii aceștia întră in regiunile locuite astădi de Români și găsindă o mulțime de ținuturi lipsite de locuitori, séu de totă puțină împoporate, hotărescă sĕ se așeze aici și sĕ încépă a cultiva din nou câmpiile din jurulă și din mijloculă Carpațiloră sudă-ostici, care remăseseră de atâta vreme părăginite.

Slavii, despre care e vorba, se amalgaméză mai târdiu cu poporulă română, și așa numai ne putemă esplica, cum o mulțime de cuvinte ca d. e. bradă, gardă, grapă, glodă, o mulțime de numiri ca d. e. Dâmbovița, Ialomița, Moldova, Prahova, Bistrița ș. a., tóte de origine slavică s'au putută încetățení în limba pe care o vorbimă. Prin urmare, începêndă de pe la jumĕtatea veacului ală 6-lea se mai adaugă pe lêngă elementele cele vechi, din care se alcătuesce poporulă nostru românescă, încă ună factoră destulă de însemnată, elementulă slavică. Cu tóte acestea însĕ poporulă nostru totă poporă de viță latină rĕmâne, deórece elementulă precumpĕnitoă este celă română, după cum ușoră se póte dovedí din graiulă nostru.

După nimicirea imperiului Avariloră ceriulă se mai limpedesce, invasiunile începă a mai înceta, pericolele se mai împuținéză și în chipulă acesta cetele de Români refugiate în creerii Carpațiloră începă a resufla mai liberă, începă a mai eși la ivélă, începă a ocupa din nou unele din ținuturile părăsite de atâta vreme. Este probabilă că de pe la anulă 800 încóce, Românii se constituescă în mici stătulețe și începă a duce o viață mai regulată decâtă cea de până acum. Celă puțină la sfêrșitulă vécului ală nouĕlea, când ocupară Ungurii locurile in care se aflà ei până în diua de astădi esistau în partea de susă a Daciei, după cum mărturisesce chiar unulă dintre vechii loră cronicari, următórele 3 state românesci: statulă lui Mariotă în ținutnlă Crișului, statulă lui Gladă séu Claudiu în ținutulă Timișului și statulă séu ducatulă lui Geliu în partea nord-vestică a Ardélului.

Amă pomenită despre Unguri. Sĕ vedemă însĕ de unde vine poporulă acesta și cum ajunge elă tocmai prin regiunile locuite de Români?

Și Ungurii suntă ună poporă asiatică, înrudită cu Hunii, Avarii și Bulgarii, despre cari din urmă n'amă avută ocasiune a face amintire până acum, dară despre cari ne putemă însemna, că pe la venirea Unguriloră în ținuturile din apropierea Carpațiloră se aflau în peninsula balcanică și formau împreună cu Românii din Dacia lui Aureliană ună regată puternică, care mai târdiu avea sĕ se ridice la mare însemnătate.

Pe la anulă 830 părăsescă compatrioții noștri de acum ținuturile de lângă rîulă Volga, în care se aflau în timpulă din urmă și ocupă loculă dintre rîurile Bugă și Siretă, de unde începă a face invasiuni de prădare în țĕrile de prin împrejurime. Vĕdendă însĕ, că aicea nu suntă siguri, de óre-ce erau necontenită atacați de Bulgari și de Peceneghi, se ridică cu toții și o iau pe lângă Carpați în susă până ajungă la isvórele rîului Tisa, pe unde întrară sub conducerea comandantului loră Arpadă în țéra numită pe timpulă Romaniloră Panonia, pe care o ocupă definitivă.

Din Panonia își îndréptă apoi Ungurii privirile spre rĕsărită, unde se aflau micele principate române. Gladă și Mariotă, cărora le era peste putință sĕ se împotrivéscă numeróseloră cete conduse de Arpadă, trebue sĕ recunóscă supremația maghiară. Geliu, ducele părții de miadănópte a Ardélului, caută a resista Maghiariloră conduși de Tuhutum, cari voiescă sĕ cuprindă și partea acésta a pămêntului românescă, dar înzadară. Elă e învinsă și ucisă, éră locurile stăpânite de elă suntă cuprinse de noii veniți. Dominațiunea maghiară se întinde din di în di totă mai multă, până când în fine întrégă Daciă superióră cade în mânile loră. Numai Românii din Țéra Oltului și cei din Maramurĕșă își păstréză câtă-va vreme óre-care independență și de aici avea sĕ se dea impulsă mai târdiu la înființarea principateloră Muntenia și Moldova, care astădi forméză împreună regatulă României. Cu acésta istoria Româniloră pășesce într'o nouă fasă.

## Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Februarie st. n. 1885.

| | |
|---|---|
| Rentă de aurŭ 4% | 98 55 |
| Rentă de hârtiă 5% | 94.15 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 147.40 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 99.20 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | 121.75 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 108.80 |
| Bonurĭ rurale ungare | 102.80 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 1C2.50 |
| Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ | 102.— |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 102.— |
| Bonurĭ rurale transilvane | 102.25 |
| Bonurĭ croato-slavone | 102.— |
| Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | —.— |
| Imprumutulŭ cu premiu ung. | 118.70 |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului | 118.80 |
| Renta de hărtiă austriacă | 83.65 |
| Renta de arg. austr. | 84.05 |
| Renta de aurŭ austr. | 107.25 |
| Losurile din 1860 | 138 — |
| Acţiunile băncel austro-ungare | 866.— |
| Act. băncel de creditŭ ung. | 315.75 |
| Act. băncel de creditŭ austr. | 305.— |
| Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 5.81 |
| Napoleon-d'orĭ | $9.80^1/_2$ |
| Mărcĭ 100 împ. germ. | 60.50 |
| Londra 10 Livres sterlinge | 124.35 |

## Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 7 Februariu st. v. 1884.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română (5%). | $89^1/_2$ | — |
| Renta rom. amort. (5%) | $94^1/_4$ | — |
| » convert. (6%) | $80^1/_8$ | — |
| Împr. oraş. Buc. (20 fr.) | $31^1/_2$ | — |
| Credit fonc. rural (7%) | 100 | — |
| » „ „ (5%) | $86^1/_2$ | — |
| » » urban (7%) | $97^1/_2$ | — |
| » » » (6%) | $90^3/_4$ | — |
| » » » (5%) | $84^3/_4$ | — |
| Banca naţională a României | 1180 | — |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | 300 | — |
| « » » Naţională | 240 | — |
| Aurŭ | $10^1/_4$% | — |
| Bancnote austriace contra aurŭ | — | — |

## Cursulu pieţei Braşovŭ

din 23 Februarie st. n. 1885.

| | | Cump. | | Vênd. |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.85 | Vênd. | 8.88 |
| Argint românesc | » | 8 70 | » | 8.75 |
| Napoleon-d'orĭ | » | 9.78 | » | 9.80 |
| Lire turcescĭ | » | 10.98 | » | 11.— |
| Imperialĭ | » | 9.98 | » | 10.— |
| Galbenĭ | » | 5.70 | » | 5.76 |
| Scrisurile fonc. »Albina« | » | 100.50 | » | 101.— |
| Ruble Rusescĭ | » | 129.— | „ | 130.— |
| Discontulŭ | » | 7—10 % pe anŭ. | | |

**Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.**



## Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

### Predealŭ-Budapesta

| | Trenŭ accelerat | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | 7.15 | — | — | — |
| **Predealŭ** | 1.09 | — | — | 9.50 |
| Timişŭ | 1.33 | — | — | 10.15 |
| Braşovŭ | 2.06 | — | — | 10.50 |
| | 2.16 | 6.30 | 5.46 | |
| Feldióra | 2.44 | 7.09 | 6.28 | |
| Apatia | 3.03 | 7.41 | 7.07 | |
| Agostonfalva | 3.18 | 8.09 | 7.42 | |
| Homorodŭ | 3.51 | 8.53 | 8.51 | |
| Haşfaleu | 4.51 | 10.18 | 10.52 | |
| Sighişóra | 5.11 | 10.55 | 11.56 | |
| Elisabetopole | 5.39 | 11.36 | 12.43 | |
| Mediaşŭ | 6.00 | 12.11 | 1.23 | |
| Copsa mică | 6.29 | 12.35 | 2.07 | |
| Micăsasa | — | 12.54 | 2.27 | |
| Blaşiu | 7.02 | 1.29 | 3.06 | |
| Crăciunelŭ | — | 1.45 | 3.22 | |
| Teiuşŭ | 7.38 | 2.26 | 4.15 | |
| Aiudŭ | 7.55 | 2.48 | 4.44 | |
| Vinţulŭ de susŭ | — | 3.12 | 5.10 | |
| Uióra | — | 3.19 | 5.19 | |
| Cucerdea | 8.24 | 3.36 | 5.47 | |
| Ghirisŭ | 8.48 | 4.10 | 6.38 | |
| Apahida | — | 5.39 | 8.51 | |
| Cluşiu | 10.08 | 5 59 | 9.18 | |
| | 10.18 | 6.28 | 8.00 | |
| Nedeşdu | — | 6.54 | 8.34 | |
| Ghirbĕu | — | 7.10 | 8.59 | |
| Aghirişŭ | — | 7.25 | 9.35 | |
| Stana | — | 7.49 | 10.16 | |
| Huiedinŭ | 11.33 | 8.11 | 11.04 | |
| Ciucia | 12.06 | 8.52 | 12.17 | |
| Bucia | — | 9.11 | 12.47 | |
| Bratca | — | 9.29 | 1.21 | |
| Rév | 12.25 | 9.52 | 2.05 | |
| Mezŏ-Telegd | 1.11 | 10.27 | 3.08 | |
| Fugyi-Vásárhely | — | 10.46 | 3.39 | |
| Várad-Velinţe | — | 10.56 | 3.55 | |
| Oradia-mare | 1.49 | 11.04 | 4.06 | |
| | 1.54 | 11.14 | 7.30 | |
| P. Ladány | 3.14 | 1.47 | 11.05 | |
| Szolnok | 5.10 | 4.40 | 2.37 | |
| **Buda-pesta** | 7.30 | 7.44 | 6.40 | |
| Viena | 2.00 | 6.20 | 2.00 | |

### Budapesta—Predealŭ

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ accelerat | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Viena | 8.25 | 8.35 | 3.30 | 8.00 |
| **Budapesta** | 8.00 | 6.55 | 9.45 | 2.47 |
| Szolnok | 11.24 | 10.55 | 12.18 | 6.36 |
| P. Ladány | 2.01 | 2.04 | 1.59 | 10.09 |
| Oradea mare | 4.11 | 5.13 | 3.20 | |
| | 4.21 | 9.37 | 3.25 | |
| Várad-Velencze | 4.29 | 9.45 | — | |
| Fugyi-Vásárhely | 4.40 | 9.59 | — | |
| Mezŏ-Telegd | 5.02 | 10.28 | 3.56 | |
| Rév | 5.46 | 11.41 | 4.31 | |
| Bratca | 6.09 | 12.15 | — | |
| Bucia | 6.28 | 12.48 | — | |
| Ciucia | 6.52 | 1.48 | 5.28 | |
| Huiedin | 7.32 | 3.21 | 6.01 | |
| Stana | 7.51 | 3.54 | — | |
| Aghiriş | 8.12 | 4.34 | — | |
| Ghirbĕu | 8.24 | 4.52 | — | |
| Nedeşdu | 8.38 | 5.11 | — | |
| Cluşiu | 8.57 | 5.40 | 7.08 | |
| | 9.23 | 6.00 | 7.18 | |
| Apahida | 9.50 | 6.29 | — | |
| Ghiriş | 11.15 | 8.14 | 8.29 | |
| Cucerdea | 12.04 | 9.49 | 8.53 | |
| Uióra | 12.12 | 9.58 | — | |
| Vinţulŭ de susŭ | 12.19 | 10.07 | — | |
| Aiudŭ | 12.45 | 10.42 | 9.17 | |
| Teiuşŭ | 1.15 | 11.32 | 9.40 | |
| Crăciunelŭ | 1.44 | 12.03 | — | |
| Blaşŭ | 2.00 | 12.24 | 10.12 | |
| Micăsasa | 2.34 | 12.43 | — | |
| Copşa mică | 2.52 | 1.22 | 10.45 | |
| Mediaşŭ | 3.27 | 2.24 | 11.07 | |
| Elisabetopole | 4.01 | 3.06 | 11.29 | |
| Sigişóra | 4.50 | 4.17 | 12.15 | |
| Haşfaleu | 5.08 | 4.51 | 12.30 | |
| Homorod | 6.47 | 7.07 | 1.32 | |
| Agostonfalva | 7.36 | 8.10 | 2.04 | |
| Apatia | 8.09 | 8.46 | 2.24 | |
| Feldióra | 8.41 | 9.20 | 2.44 | |
| Braşovŭ | 9.20 | 10.15 | 3.15 | |
| | — | 6.00 | 3.25 | |
| Timişŭ | — | 6.57 | 4.03 | |
| **Predealŭ** | — | 7.32 | 4.28 | |
| Bucurescĭ | — | — | 10.25 | |

### Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| **Teiuşŭ** | 2.39 | 9.50 | 8.20 |
| Alba-Iulia | 3.40 | 10.42 | 9.10 |
| Vinţulŭ de josŭ | 4.04 | 11.09 | |
| Şibotŭ | 4.35 | 11.43 | |
| Orăştia | 5.02 | 12.13 | |
| Simeria (Piski) | 5.44 | 1.22 | |
| Deva | 6.05 | 1.48 | |
| Branicĭca | 6.34 | 2.21 | |
| Ilia | 7.01 | 2.54 | |
| Gurasada | 7.15 | 3.09 | |
| Zam | 7.49 | 3.48 | |
| Soborşin | 8.32 | 4.37 | |
| Bĕrzova | 9.19 | 5.30 | |
| Conopŭ | 9.40 | 5.58 | |
| Radna-Lipova | 10.16 | 6.38 | 8.24 |
| Paulişŭ | 10.32 | 6.56 | 8.41 |
| Gyorok | 10.48 | 7.15 | 9.01 |
| Glogovaţŭ | 11.17 | 7.48 | 9.30 |
| **Aradŭ** | 12.32 | 8.05 | 9.45 |
| | 12.00 | 8.45 | 6.10 |
| Szolnok | 4.00 | 2.10 | 7.27 |
| **Budapesta** | 7.44 | 6.40 | — |
| Viena | 6.20 | — | — |

### Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|
| Viena | 8.25 | 8.35 |
| **Budapesta** | 8.00 | 6.55 |
| Szolnok | 11.14 | 12.28 |
| **Aradŭ** | 3.35 | 5.30 |
| | 4.00 | 6.20 |
| Glogovaţŭ | 4.16 | 6.39 |
| Gyorok | 4.47 | 7.19 |
| Paulişŭ | 5.02 | 7.39 |
| Radna-Lipova | 5.25 | 8.11 |
| Conopŭ | 5.57 | 8.49 |
| Bĕrzova | 6.18 | 9.18 |
| Soborşin | 7.11 | 10.27 |
| Zam | 7.48 | 11.18 |
| Gurasada | 8.22 | 11.57 |
| Ilia | 8.40 | 12.27 |
| Branicĭca | 9.02 | 12.57 |
| Deva | 9.32 | 1.45 |
| Simeria (Piski) | 10.12 | 2.58 |
| Orăştia | 10.47 | 3.46 |
| Şibotŭ | 11.14 | 4.20 |
| Vinţulŭ de josŭ | 11.46 | 5.06 |
| Alba-Iulia | 12.21 | 6.15 |
| **Teiuşŭ** | 12.53 | 7.00 |

### Aradŭ-Timişóra

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|
| **Aradŭ** | 6.00 | 12.30 |
| Aradulŭ nou | 6.26 | 12.54 |
| Németh-Ságh | 6.51 | 1.19 |
| Vinga | 7.28 | 1.50 |
| Orczifalva | 7.49 | 2.12 |
| Merczifalva | 8.09 | 2.30 |
| **Timişóra** | 8.58 | 3.15 |

### Simeria (Piski) Petroşenĭ

| | Trenŭ omnibus |
|---|---|
| **Simeria** | 3.08 |
| Streiu | 3.45 |
| Haţegŭ | 4.33 |
| Pui | 5.19 |
| Crivadia | 6.05 |
| Baniţa | 6.43 |
| **Petroşenĭ** | 7.00 |

### Timişóra-Aradŭ

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|
| **Timişóra** | 12.25 | 5.00 |
| Merczifalva | 1.16 | 5.56 |
| Orczifalva | 1.34 | 6.16 |
| Vinga | 2.04 | 6.50 |
| Németh-Ságh | 2.25 | 7.11 |
| Aradulŭ nou | 2.54 | 7.44 |
| **Aradŭ** | 3.10 | 8.00 |

### Petroşenĭ—Simeria (Piski)

| | Trenŭ omnibus |
|---|---|
| **Petroşenĭ** | 8.56 |
| Baniţa | 9.37 |
| Crivadia | 10.09 |
| Pui | 10.48 |
| Haţegŭ | 11.26 |
| Streiu | 12.06 |
| **Simeria** | 12.37 |

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.